

17. САБОР ПОЛИТИКОЛОГА

Годишња међународна конференција Удружења за политичке науке Србије
The Serbian Political Science Association (SPSA) Annual International Conference

21 – 22.10.2023.

Универзитет у Београду, Факултет политичких наука
University of Belgrade, Faculty of Political Science

ПРОШИРЕЊЕ ЕУ, ГЕОПОЛИТИКА И РУСКО-УКРАЈИНСКИ РАТ

EU ENLARGEMENT, GEOPOLITICS AND THE RUSSIAN-UKRAINE WAR

КЊИГА САЖЕТАКА
BOOK OF ABSTRACTS

ОРГАНИЗАТОРИ

УДРУЖЕЊЕ ЗА
ПОЛИТИЧКЕ НАУКЕ СРБИЈЕ
The Serbian Political Science
Association

ФАКУЛТЕТ
ПОЛИТИЧКИХ
НАУКА

КОНФЕРЕНЦИЈУ ПОДРЖАЛИ

МИНИСТАРСТВО НАУКЕ,
ТЕХНОЛОШКОГ РАЗВОЈА
И ИНОВАЦИЈА

EU ENLARGEMENT, GEOPOLITICS, AND THE RUSSIAN-UKRAINE WAR

The 2023 Annual International Conference of the Serbian Political Science Association

University of Belgrade – Faculty of Political Science 21-22 October 2023

BOOK OF ABSTRACTS

PROŠIRENJE EU, GEOPOLITIKA I RUSKO-UKRAJINSKI RAT

Sabor politikologa, Udruženje za političke nauke Srbije

Univerzitet u Beogradu – Fakultet političkih nauka 21-22. oktobar 2023

KNJIGA SAŽETAKA

ISBN 978-86-6425-113-6

EU ENLARGEMENT, GEOPOLITICS, AND THE RUSSIAN-UKRAINE WAR
BOOK OF ABSTRACTS

International Selection Committee/Međunarodni naučni odbor

Rok Zupančič, FDV, Ljubljana, Slovenia

Borna Zgurić, FPZ, Zagreb, Croatia

Marjan Gjurovki, Ss. Cyril and Methodius University of Skopje, N. Macedonia

Nerzuk Ćurak, FPN, Sarajevo, Bosna i Hercegovina

Filip Ejđus, FPN, Beograd, Serbia

Cover page/Korice

Milan Smuđa

Publisher/Izdavač

Serbian Political Science Association (SPSA) Udruženje za političke nauke Srbije (UPNS)

For Publisher/Za izdavača

Dušan Pavlović

U skladu sa dogovorom o regionalnom predstavljanju i saradnji naziv Kosovo* je bez prejudiciranja statusa i u skladu je sa Rezolucijom Saveta bezbednosti Ujedinjenih nacija 1244 i savetodavnim mišljenjem Međunarodnog suda pravde o deklaraciji o nezavisnosti Kosova. Svako drugačije navođenje u knjizi sažetaka isključivo je stav autora, odnosno učesnika konferencije.

Belgrade/Beograd 2023.

Finally, China-sponsored Belt and Road Initiative projects in the Balkans have led to a widening rift between EU criteria and the ability of Balkan states to meet them, particularly with regard to environmental regulation and the functioning of the judiciary.

The paper highlights the changes in the integration process and geopolitical environment of the West Balkans and seeks to investigate alternatives outside the EU accession in supporting the integration process of the Balkans and avoiding regression into stabilocratic governance models. Partial results suggest strengthening and empowering local civil society organizations and efforts could prove beneficial in the aforementioned goals and establishing the intrinsic value of strengthened, democratic institutions. The top-down models of institutional support are challenged, with bottom-up models investigated for their value in the democratisation and institution-building of the West Balkans.

Keywords: Stabilocracy; EU Accession; Civil Society; West Balkans

Nikola Beljinac

Univerzitet u Beogradu, Fakultet političkih nauka, Srbija

DOMOVINA SE BRANI ŽIVOTOM? MORALNE GRANICE PATRIOTIZMA

Rat u Ukrajini još jednom je na videlo izneo „moralnu rastegljivost“ pojma patriotizam. Bez izuzetka, sve strane u sukobu, pa čak i plaćeničke formacije koje u njemu učestvuju, pozivaju se na patriotske razloge onda kada pravdaju vlastite vojne operacije. Ovim žele poručiti da su njihovi ciljevi ispravni jer su odraz ljubavi prema domovini, ali i više od toga - da su vredni svake žrtve. No, da li se baš svaki ratni cilj i svaka ratna žrtva mogu podvesti pod patriotsku brigu za dobrobit domovine? Dodatno, da li su ovi ciljevi i žrtve, čak i kada su odista patriotski utemeljeni, moralno opravdani? U svom izlaganju ću ova preliminarna pitanja razložiti na dva dela. Najpre ću ispitati da li je s moralnog stanovišta moguće napraviti razliku između žrtvovanja vlastitog života zarad dobrobiti domovine i žrtvovanja tuđeg života (čin ubistva) iz iste namere. Potom ću istražiti da li se moralni status ove ultimativne patriotske žrtve razlikuje u zavisnosti od toga da li je do nje došlo u odbrambenom ili ofanzivnom (agresorskom) ratu.

Nikola Mladenović

Institut za političke studije, Beograd, Srbija

ODNOS STRUKTURA EU PREMA ČVRSTORUKAŠKOM VOĐSTVU U DRŽAVAMA KANDIDATIMA: PONOVO RAZMATRANJE STABILITOKRATSKE PARADIGME

Ovaj rad se bavi odnosom struktura EU prema čvrstorukaškom vođstvu u državama potencijalnim članicama EU na Zapadnom Balkanu, naročito se fokusirajući na Srbiju. U njemu se problematizuje stabilitokratska paradigma (Pavlović 2016; Bieber 2018; Cianetti, Dawson & Hanley 2018; Ross Smith, Markovic-Khaze & Kovacevic 2021), koja je poslednjih

godina predstavljala prominentno mišljenje o pomenutom odnosu EU prema državama kandidatima. Stabilitokratska paradigma sugerise da strukture EU preferiraju očuvanje stabilnosti u odnosu na promociju demokratije na ionako hronično nestabilnom Zapadnom Balkanu, te svojim delanjem pružaju eksternu podršku čvrstorukaškom vođstvu.

Međutim, autori koji su prihvatili stabilitokratsku paradigmu činili su ovo često bez konkretnog potkrepljenja (npr. Kmezić 2019; Radeljić 2019; Mujanović 2018), te ostaje nejasno kojim je tačno mehanizmima EU pomagala čvrstorukaško vođstvo. Tako izostaje potkrepljenje da je EU iskreno prihvatila ovakvo vođstvo. Tokom devedestih godina Zapad je takođe na površini podržavao nedemokratsko vođstvo u Jugoslaviji, ali je pomagao njegovu promenu. Rešavanje otvorenih državnih pitanja, visoko u evropskoj agendi, takođe predstavlja preduslov za demokratizaciju (Milačić 2020). Stabilitokratska paradigma može da bude opasna, jer delegitimizuje vredosti EU, te može da oteža transfer vrednosti ka potencijalnim članicama.

Rad pretenduje da doprinese politikološkoj literaturi na nekoliko načina. U njemu se ukazuje na značaj domaćih političkih aktera u procesu evropeizacije. U Srbiji, ali i drugim državama Zapadnog Balkana, među domaćim političkim akterima je često postojao problem nepostojanja alternativnih nosilaca procesa evropeizacije, što je i otežavalo napredovanje ovog procesa. Dodatno, promocija demokratije „odozdo na gore“ bila je zanemarena i mogla bi da doprinese osnaživanju reformskih procesa.

Nikola Perišić

Institut za političke studije, Beograd, Srbija

MEDIJSKI DISKURS JAVNOG SERVISA SRBIJE (RTS) PRILIKOM OBRADIVANJA TEME RATA U UKRAJINI U INFORMATIVNIM EMISIJAMA U 2023. GODINI

Javni medijski servis ima centralu ulogu prilikom obrađivanja različitih relevantnih tema i informisanja građana o društvenim i političkim događajima i fenomenima na domaćem i međunarodnom planu. Kao jedna od najvažnijih političkih tema u prethodnih više od godinu dana pozicionirao se sukob u Ukrajini koji traje više od 16 meseci. S obzirom na to da je intenzitet tog sukoba neprestano visok, kao i da posledice svih tih događaja osećaju građani različitih država svakodnevno, potrebno je utvrditi i detektovati kakav diskurs dominira u medijima. Takođe, primetno je da javnost u Srbi okupira ova tema, tako da će se u ovom radu potražiti pitanje kakav medijski diskurs preovladava na Javnom servisu Srbije (RTS) kada se obrađuje ova tema u okviru informativnih emisija. Kao što je naglašeno sukob na prostoru Ukrajine traje više od 16 meseci i teško je obraditi ceo period, zbog toga će se kao analizirani uzorak uzeti period od godišnjice obeležavanje početka sukoba, što je 24. februar, do pokušaju Vagner vojnih jedinica da izvrše unutrašnji sukob na prostoru Rusije što se odigralo krajem juna 2023. godine. Dakle, cilj rada je da se prikaže kakav diskurs je u tom periodu dominirao u informativnim emisijama na RTS-u koje su u žižu svog interesovanja postavljali ovu tematiku, a to su emisije *Oko magazin*, *Takovska 10* i *Četvrtkom u 9*.

Ključne reči: javni medijski servis, RTS, medijski diskurs, rat u Ukrajini, informativne emisije.